

Aanvrager:	Stichting Crafts Council Nederland
Titel:	Crafting Changes 2025 – 2028
Gevraagd bedrag:	€ 1.100.000

POSITIEF, ONVOLDOENDE BUDGET

Inleiding en samenvatting

Crafts Council Nederland is het landelijk platform en expertisecentrum voor de ontwikkeling en stimulering van het creatieve ambacht en de creatieve maakcultuur. Met diens activiteiten wil Crafts Council Nederland bijdragen aan een gezonde en georganiseerde maaksector in Nederland. Crafts Council Nederland verbindt makers met elkaar en brengt hen in contact met relevante partijen, wat leidt tot matchmaking tussen vraag en aanbod, duurzame samenwerkingen, overleg binnen sectoren en (inter)nationale samenwerking. Daarnaast ontwikkelt de organisatie samen met makers activiteiten en producten op basis van vragen vanuit de samenleving. Dit leidt tot thematische en multidisciplinaire onderzoeksprogramma's gericht op innovaties en kennisverdieping. De derde pijler van de activiteiten van Crafts Council Nederland is gericht op het delen van kennis. Dit krijgt vorm in de *Crafts Leerlijn*, fysieke presentaties en het online archief.

Stichting Crafts Council Nederland vraagt een bedrag aan van € 1.100.000 binnen categorie I van de Regeling Vierjarige instellingssubsidie creatieve industrie 2025-2028. In de periode 2021-2024 is de organisatie door het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie driemaal ondersteund voor de uitvoering van een eenjarig activiteitenprogramma.

Crafts Council Nederland organiseert diens activiteiten in de periode 2025-2028 langs twee programmalijnen: *Crafts Onderzoekslijn* en de *Crafts Leerlijn*. Binnen de onderzoekslijn koppelt Crafts Council Nederland actief maakexperts aan actuele thema's en relevante partijen en worden diverse activiteiten ingezet om kennis te genereren voor nieuwe productie- en waardeketens: van het ontwikkelen van een *community of practice*, het afbakenen of verbreden van vraagstukken, onderzoek, het organiseren van conferenties tot en met de presentatie van kennis en resultaten op onder andere de *Dutch Design Week*. Binnen de leerlijn worden de resultaten uit de onderzoekslijn gedeeld met opkomende makers en een breed publiek. Er zijn verschillende soorten activiteiten voor verschillende doelgroepen, waaronder masterclasses voor professionele makers, *Craft Campus* voor talent op mbo en hbo en *Craftsclass* voor primair en voortgezet onderwijs.

In de periode 2025-2028 worden drie thema's uitgewerkt: aardewerk, kleurstof en hout. De dynamiek en looptijd kan per thema wisselen, maar Crafts Council Nederland gaat uit van een gemiddelde looptijd van drie jaar per onderzoeksthema. De twee programmalijnen vormen een continu traject voor makers: van de eerste kennismaking op school tot in de professionele praktijk. De twee programmalijnen hebben dwarsverbanden en samenhang. Zo wordt een thema dat in het onderzoeksprogramma in behandeling is, ook ingebracht in de leerlijn.

Crafts Council Nederland zet voor de komende periode in op de transformatie van projectorganisatie naar ontwikkelinstelling. Deze verandering is al in gang gezet, maar dient nog verder te worden ingevuld. De organisatie wil groeien van 2,8 naar 4,5 fte. Crafts Council Nederland onderschrijft de Governance Code Cultuur, de Code Diversiteit & Inclusie, en de Fair Practice Code en geeft aan dat structurele financiering in de komende periode meer mogelijkheden biedt om voornamelijk op het gebied van *fair practice* en diversiteit en inclusie te professionaliseren. In de financieringsmix heeft de gevraagde subsidie aan het Stimuleringsfonds een aandeel van 61,1%.

Overwegingen van de adviescommissie

De adviescommissie heeft veel waardering voor de wijze waarop Crafts Council Nederland zich al jaren inzet voor de positie, de ontwikkeling en de zichtbaarheid van het creatieve ambacht in Nederland. Ze deelt dan ook de overtuiging van Crafts Council Nederland dat voor noodzakelijke transitie in de samenleving niet alleen de beste hersenen nodig zijn, maar ook de beste handen. De organisatie weet daarbij in de afgelopen jaren de juiste en relevante partners, ontwerpers en makers aan zich te binden, zowel nationaal als internationaal. De programma's zijn inhoudelijk sterk en in hun vorm herkenbaar en aansprekend voor de makersgemeenschap. Wel merkt de commissie op dat er weinig vernieuwing lijkt te zitten in de poule van ontwerpers en makers die bij het programma wordt betrokken.

De commissie vindt het positief dat Crafts Council Nederland een actieve rol speelt in de World Crafts Council. Dit zorgt ervoor dat Crafts Council Nederland ook op instellingsniveau aansluiting heeft bij de internationale *crafts*-beweging. Los van deze internationale activiteit vindt de commissie de internationale uitstraling van het programma van Crafts Council Nederland enigszins beperkt. Zodoende beoordeelt de commissie het voorstel op het criterium met betrekking tot de artistiek-inhoudelijke waarde in de context van categorie I van deze regeling als voldoende.

De commissie vindt de thema's aardewerk, kleurstof en hout interessant en vertrouwt erop dat deze in de periode 2025-2028 door de Crafts Council Nederland op een veelzijdige wijze worden ingevuld. De thema's zijn breed omschreven, maar daarbinnen benoemt Crafts Council Nederland artistiek-inhoudelijke en maatschappelijke focuspunten. Hierdoor heeft de commissie de verwachting dat er een aansprekend en divers programma kan worden gerealiseerd dat maatschappelijk relevant is. Zo is er bijvoorbeeld aandacht voor de klimaatimpact van verschillende productie- en verwerkingsprocessen binnen de thema's.

Crafts Council Nederland heeft daarnaast de ambitie om de uitkomsten van de onderzoekslijnen nog relevanter te maken door grote commerciële partijen tot verandering aan te zetten. De commissie mist echter een strategie of aanpak waarmee deze complexe ambitie gaat worden gerealiseerd. Ook vindt de commissie het een gemiste kans dat er geen sterkere visie is opgenomen ten aanzien van de Fair Practice Code. Een organisatie als Crafts Council Nederland zou als aanjager van de sector ook op dit gebied steviger naar voren kunnen treden, vindt de commissie. Desalniettemin beoordeelt ze de maatschappelijke waarde van het voorstel als ruim voldoende.

De commissie is positief over de wijze waarop Crafts Council Nederland zich inspant om kennis over de creatieve maakcultuur niet enkel voor professionals toegankelijk te maken, maar zich ook te richten op een breder publiek, bijvoorbeeld in de presentaties tijdens de *Dutch Design Week*. De toegankelijkheid wordt verder vergroot doordat er een beleid is geformuleerd dat ervoor zorgt dat meer makers kunnen deelnemen aan activiteiten, die door hun aard vaak prijzig zijn. Verder wordt met de *Crafts Leerlijn* ingezet op het verspreiden van kennis over het ambacht en ontwerp onder een breed en jong publiek. Tegelijkertijd blijft het bereik van de verschillende activiteiten beperkt. Crafts Council Nederland lijkt er volgens de commissie voornamelijk voor te kiezen om de eigen gemeenschap te bedienen en strategisch aan te sluiten bij grote presentatiemomenten. De commissie noemt dit een begrijpelijke strategie voor een kleine organisatie, maar het doet de commissie wel twijfelen aan de impact van het programma richting een breder publiek. De commissie benoemt ten aanzien van dit criterium nog wel de grote waarde van het projectarchief van Crafts Council Nederland dat online toegankelijk is. De commissie ziet veel potentie om deze kennis op een aansprekende en toegankelijk manier digitaal beschikbaar te maken. Op basis hiervan beoordeelt de commissie het voorstel op het criterium met betrekking tot de toegankelijkheid als voldoende.

Het is de commissie duidelijk dat Crafts Council Nederland naar zichzelf kijkt als een organisatie die in een transitie verkeert van het werken op projectbasis naar een instelling met een meerjarige financieringsstructuur. Ze betwijfelt echter of Crafts Council Nederland op dit moment in staat is om deze ambitieuze stap te maken. De jaarbegroting groeit in de voorgestelde opzet zeer sterk van gemiddeld € 225.000 per jaar in de huidige periode naar € 450.000 per jaar in de komende periode. De commissie twijfelt aan de opzet van de begroting. Ze merkt op dat de begroting op basis van projectmatige activiteiten is ingericht, waarbij personele lasten voor het beheer van de organisatie grotendeels ontbreken. De commissie heeft hierdoor twijfels of Crafts Council Nederland de sprong van een projectgedreven organisatie naar een middelgrote instelling kan waarmaken. Bovendien geeft het gelijkstellen van de activiteitenbegroting per jaar en het gebrek aan indexering de commissie onvoldoende vertrouwen in de wijze waarop fair practice wordt geïmplementeerd. Verder ontbreekt het volgens de commissie aan een gedegen risicoanalyse, wat in het licht van de relatief hoge mate van afhankelijkheid van ondersteuning door het Stimuleringsfonds als een groot risico wordt gezien. Tot slot merkt de commissie op dat er een ambitieus takenpakket wordt gelegd op het bord van een nog te werven business developer. Deze persoon dient zowel de organisatie als makers te helpen om de weerbaarheid en wendbaarheid te vergroten. Alles overziend is de commissie niet geheel overtuigd van de bedrijfsmatige gezondheid van de instelling en beoordeelt ze het voorstel op dit criterium als net niet voldoende.

Over het geheel genomen is de consistentie in doel en opzet van de aanvraag naar het oordeel van de commissie ruim voldoende. Crafts Council Nederland spant zich in om het ambacht te behouden én verder te ontwikkelen. De commissie is van oordeel dat er goede methodes en programmalijnen zijn beschreven om dit te doen. Crafts Council Nederland neemt in Nederland een unieke positie in met zijn brede focus op ambachten en maakcultuur. De commissie heeft alleen twijfel over de financiële en personele uitvoering van deze plannen, maar daar staat tegenover dat de instelling in twaalf jaar met bescheiden middelen en heel veel inzet en energie een waardevol netwerk heeft opgebouwd.

Advies van de commissie aan het bestuur

De commissie adviseert op basis van bovenstaande overwegingen in eerste aanleg positief over de aanvraag van Stichting Crafts Council Nederland. Het voorstel scoort gemiddeld voldoende op de in de regeling geformuleerde beoordelingscriteria. Echter, de binnen deze categorie positief beoordeelde voorstellen overschrijden het beschikbare budget. De positief beoordeelde aanvragen zijn daarom gerangschikt op basis van de gemiddelde eindscore op de beoordelingscriteria, zoals beschreven in artikel 14 van de Regeling Vierjarige instellingssubsidie creatieve industrie 2025-2028. Op basis van deze rangschikking is het voorstel helaas te laag geëindigd om in aanmerking te komen voor een bijdrage uit de regeling.